

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor	Correspondențele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECEZANĂ”
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150	dar banii de prenumerațiune și inserțiunile la
” România și străinătate pe an 14 franci	de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor.	ADMINISTRAȚIUNEA
” ” ” ” pe 1/2 an 7 ”	de aci în sus 10 coroane	Librăriei și Tipografiei dioc. în Caransebeș

Predică la S. Ierarh Nicloae

Iubiților Creștini!

În toată lumea ne întrecem cu toții, adesea cu sudori crunte, a câștiga bunuri pământești. Omul, care de altminterlea este numai un verușel între celelalte făpturi, mută uscatul în mare și marea pe uscat, îngăurește pământul și leagă munții în pente și drot ca drotașul oua sau blidul, să urcă în lumea norilor, scormonește în adâncimea pământului și toate acestea numai pentru bunuri pământești. Și da! omul e născut să lucre, ca și paserea să zboare, zice un s. Părinte. Până la un punct oare care toate-s îngăduite și chiar poruncite. Cine nu lucră, nici să nu mănânce, zice ap. Pavel. Dar apoi pe lângă cele lumești, să nu ne uităm nici de cele cerești. Pe lângă bunurile pământești să ne agonisim și bunuri cerești. Pe lângă culcuș bun trupului, să facem culcuș bun și sufletului. La aceasta ne îndeamnă însaș firea noastră și a bunurilor pământești precum și cuvântul lui Dumnezeu — s. Scriptură. Pe când trupurile noastre dimpreună cu bunurile pământești, într'o clipită, și pe toate moartea le apucă, pe atunci comorile cerești sunt nepéritoare în veci, în veci aducătoare de dobândă. Tocmai de aceasta ne strigă Mântuitorul în s. Evanghelie, vă adunați vouă comoară în cer, unde nici rugina nici molile nu o strică, nici furii nu o sapă nici o fură.

Astăzi, Iubiților, când serbăm pe un proprietar mare de comori cerești, pe Părintele nostru Nicolae, vreau să vorbesc despre fundamentul comorii cerești.

Iubiților! Suntem cu toții creștini. Ce nume frumos și dumnezeesc? Dară numai numele nu ni este de ajuns. Cu numele și cu credința noastră creștină stau în strânsă legătură și faptele creștine. Ce folos de am cunoaște toate articolele de credință și nu ne-am purta după ele? Numai cu numele, numai cu credința am fi asemenea pomului, ce ne arată floare multă, dar rod nu ar aduce; am fi asemenea mei fi-

guri, care deși are ochi, dar nu vede, are urechi, dar nu aude, are mâini și picioare dar nu poate umbla și mișcă măcar un băț. Și precum neputincioasă e figura, precum urit, vrednic de topor și foc este pomul, ce nu rodește, tot așa urite, neputincioase, vrednice de focul iadului se vor arăta și sufletele noastre, când arătându-se întrucoșatului Judecător spre a-și da sama de sporul, ce l-au făcut, se vor afla sărace în faptele creștinești. — Acolo, fără nici o părtinire, fiecare după faptele sale, sau se va preamări sau se va rușina, Faptele dară sunt cele ce dau preț numelui credinții și sufletelor noastre. Faptele sunt fundamentul comorii cerești. Asupra faptelor ne fie îndreptată băgarea noastră de samă. La fapte însă să nu ne înșălăm și noi ca farizeii, pe cari adesea îi ocără Mântuitorul nostru zicându-le: „Vai vouă farizeilor și cărturarilor fățurnici, că zăcuțiți mintă chiminul și mărariul și ați lăsat cele grele ale legii; strecurați țînțarul și înghițiți cămila; zidiți mormintele prorocilor, vă place să ședeți în locul cel dintâin la ospete și să vă întrebați de sănătate prin târguri. Șerpilor, pui de viperă, cum veți scăpa de judecata ghenii? Voi sunteți pe din afară frumoși ca și mormintele văruițe, iară pe din lăuntru plini de toată spurcăciunea”. Să nu ne înșălăm dară, Iubiților, în privința faptelor. Am observat această scădere și la noi, că adecă sunt mulți creștini de credința aceea, că dacă țin postrurile, fac pomenile și praznicile obișnuite, vin din când în când și la s. biserică, au făcut îndestul datorințelor lor creștinești și au tot dreptul a se număra între creștinii cei dintâi. Dar să vedem, ce folos am avea de am ține toate posturile, de am pomeni chiar toate praznicile și am veni la toate slujbele la s. biserică, iară dela faptele rele nu ne-am rețineă? Oare cum va stă postul alături cu minciuna, cu clevetirea, cu dușmănia, cearta, sudalmele, până ce nici chiar numele cel prea sfânt nu scapă necinstit de gura nespălată? Oare prin aceea, că ne reținem gura, dela ce nu avem sau vrem să crățăm, să acoperim păcate, ca cele amintite? Nu, Iubiților! Postul nu-l ținem atât pentru

păcatele săvârșite deja, cât mai mult pentru cele viitoare. Așa ne învață Mântuitorul, că cu postul și rugăciunea ne putem feri de ispitele diavolului. Așa dară postul nu este și nici nu poate fi plată pentru păcate, ci o chizășie, ca să nu păcătuim; dară el numai atunci e chizășie bine primită lui Dumnezeu, dacă e împreunat cu fapte bune, iară dacă din contra e împreunat cu fapte rele, omul postind cât slujește lui Dumnezeu pe atât mai mult slujește și diavolului.

Tot așa e și cu praznicile. Oare cum vor stă praznicile alături cu profeșele, mărturiile micinoase, jurămintele strâmbe, cu furăturile, aprinderile și păgubirile vecinului? Oare prin aceea, că ospătăm la masa noastră, încărcată cu toate bunătățile, pre prietini, cunoșcuții și binefăcătorii noștri, să acoperim pagubele făcute altora? Nu, Iubiților! La mesele, ce le întindem noi aici ca praznice, în lumea cealaltă, nechemăți și fără voia noastră se vor adună la un capăt și toți accia, pe cari noi aici i-am păgubit. Și pe când aceia vor lauda pe gazda mesei, pe atunci acestia îl vor blăstăma pe el. Și oare ce cugetați, lauda unora va putea acoperi blăstămul celorlalti? Nu și iară nu! Blăstămul e mai greu ca lauda. Țipetul celor arși și părposiți, celor împinși de noi în dureri și supărare, va fi mai tare decât mormăitul celor amețiți de beuturile noastre. Durerea lor din inimă va întrece pe năimiții noștri. Cu lauda, celor sătui și îmbuibați, nu poți amuți, nu poți astupă gura celor flămânzi și năcăjiți.

În sfârșit așa stăm și cu rugăciunile. Cum va fi rugăciunea noastră auzită, când zicem: Doamne nu-mi pomeni fărădelegile mele, că cu țin bine minte, pe cei ce îmi greșesc mie, sau: Doamne iartă-mi că eu fi voiu arătă, sau: Doamne dăm, că mai iau și eu cât pot și dacă nu pot luă să am dobândă îl stric, să nu aibă nici el. Știu, Iubiților, că cu toții ne lăpădam de o astfel de rezonare, dar ce folos, că totuș mult păcătuim și prea multe întâmplări slabe de felul acesta se întâmplă în comuna noastră. Și precum o picătură de otravă într'un taer de legume este de ajuns spre a lăpăda legumea, tot așa un crucer nedrept în praznic, numai vorbe nesocotite în post, nu mai ochiri dușmănoase în rugăciune sunt de ajuns a ne zădărnici toată osteneala noastră. Iată pentru ce v'am atras băgarea voastră de samă asupra faptelor și v'am zis, că pentru cele ușoare voim a ne numi creștini buni și oameni de omenie, pe când, pe cele mari și grele nici nu le băgăm în samă. Pe lângă faptele bune să ne ferim și de cele rele, căci pe când faptele bune ne câștigă un loc ales întru împărăția lui Dumnezeu, pe atunci cele rele ne închid cu totul ușa raiului.

Ca să putem a ne adună comori de fapte bune, avem lipsă de dragoste cu adevărat creștinească, despre care zice s. Scriptură, că nu pizmuește nu se trufește, nu se îngâmfează, nu se poartă cu necuvință, nu se

întărâtă, nu gădește rău, nu să bucură de nedreptate; toate le suferă, toate le rabdă, le crede și nădăjduiește și nici odată nu înceată. Fără această dragoste nimic nu suntem, nici credință nici fapte. Ascultați cum o preamărește ap. Pavel: De aş grăi în limbile omenesti și îngerești, iară dragoste nu am, nimic nu sunt. De aş avea prorocie și de aş ști toate tainele și toată știința și de aş avea toată credința, încât să mut și munții, iară dragoste nu am, nimic nu sunt. Și de aş împărți toată averea mea săracilor și aş da trupul meu să-l ardă nici un folos nu-mi este.

Deci, Iubiților, nu uitați, cu toți fi ai aceluși părinte ceresc, învățacei ai aceluși învățător d-zeesc, ai Domnului nostru Isus Hristos, și moștenitori ai acelei împărății cerești suntem, și așa dragostea sfântă să nu lipsască dintre noi. Nu uitați, cu toți avem lipsă unul de altul, spre a ne legă ranele, a ne purta sarcinile, a ne zidi unul pe altul și așa să nu ne mai amărăm unul pe altul cu vorbe grele și cu atât mai puțin cu fapte rele. În marea vieții, turbată de viforul ispitelor fiecare, după cum ne slujește mintea și puterea, ne trudem spre limanul cel lin și cât de păcătos este în această luptă a ne mai îngreună unul altuia călătoria și așa destul de grea, a ne pune bețe în picioare, ca să ne poticnim, să ne apărăm unul pe altul în noroiul păcatelor. Noi știm, că numai călători suntem prin lumea aceasta și că ținta noastră este a ne odihni cu sufletele noastre la Tatăl ceresc, dela care ne-am luat și ființa. Iară aceea odihnă numai așa o vom căpăta, dacă ne vom face vrednici de ea. Aici în lumea aceasta lucrurile adesea se par întoarse. Virtutea se calcă în picioare, iară păcatul se poartă pe brațe. Dar nu va fi așa în lumea viitoare. Acolo virtutea nu va rămâne neresplătită și păcatul nepedepsit, căci prea dreptul făcător va resplăti fiecăruia după faptele sale. Cel ce duce o viață virtuoasă aici îl va afla o soartă bună acolo; carele se târfește aici în noroiul păcatelor, fără indoială că-l va ajunge o soartă rea acolo. Aceia, cari în lumea aceasta, care e o școală de pregătire pentru palatul ceresc, și acum în presara ospetului ceresc sunt, pizmătăreți, burghieși, răutăcioși, nici în palat, la ospetul cel dă Tatăl ceresc fiilor săi buni și pacinici, nu au loc.

Știind dară care e plata și care e calea, ce duce la fericire, urmați-o. Cu cununa faptelor bune în dragoste împodobiți viața voastră și nu veți fi neînțelepți și nehartnici de Domnul. Întăriți bine fundamentul comorii cerești cu fapte creștine și vă veți bucura în veci de rodurile ei! S. Părinte Nicolae cu rugăciunile sale ne fie tuturora întru ajutor! Amin.

N. Furca

Nazarenismul

— Istoria și ființa lui —

de Dr. Vladimir Dimitrievici

(Traducere)

Mărturisirea nazarenilor, organizația
și obiceiurile lor

(Urmare)

b) Despre pocăință.*

Pocăința este taina, prin care păstoriul bisericesc cu ajutorul sf. Duh desleagă pe creștinul păcătos de toate păcatele, ce le-a făcut după botez. Prin aceasta creștinul iar devine nevinovat și sfințit, precum a fost când a eșit din baia renascerii.

Învățătorii cei vechi ai bisericii au numit taina aceasta, taina deslegării (absoluției), a împăcării, botezul al doilea etc.¹¹

Taina aceasta a întemeiat-o însuș Isus Christos curând după învierea sa, când arătându-se învățăcelilor săi între altele a suflat asupra lor și le-a zis: „Luați duh sfânt, cărora veți ierta păcatele iertate vor fi și cărora le veți ținea ținute vor fi“ (Ioan 20, 22. 23). Prin aceasta a arătat clar, că din acel moment le-a dat lor puterea, carea le-a promis-o lor încă pe când umblă pe pământ când a zis mai întâi către Petru: „Și-ți voi da ție cheile împărăției cerurilor și ori ce vei lega pe pământ, va fi legat și în ceruri și ori ce vei deslega pe pământ va fi legat și în ceruri (Mat. 16, 19), iar mai apoi a zis de nou și celorlalți apostoli: „Ori câte veți lega pe pământ vor fi legate și în ceruri și ori-câte veți deslega pe pământ vor fi deslegate și în ceruri (Mat. 18, 18).¹²

Iată astfel mărturisește biserica drepmăritoare.

Iar nazareni? Ei au în privința aceasta două puncte de mănecare: unul se referă la sufletele, cari încă nu sunt botezate, iar celalalt privește sufletele, cari deja sunt primite în șirul „fraților“ resp. în al „surorilor“.

1. Cu privire la aceia, cari au intențiunea să fie botezați după maniera nazareană susțin, că ei mai nainte trebuie să se pocăiască cum se cade. Pocăința aceasta e de două feluri: esternă și internă. Cea *esternă* consistă în aceea, că respectivul trebuie să-și mărturisască păcatele de până aci înaintea altora, cari sunt de convingere cu el, iar după aceea începe însă însoțit de 2—3 martori să se îndrepte. El trebuie să se împace cu toți, pe cari i-a ofenzat vre-odată, și dacă a furat dela cineva ceva oare-când-va, trebuie să-i întoarcă necondiționat ori

* În nr. trecut s'a publicat prea înaintea „O adunare nazareană . . .“ Vom atrage la timpul său atențiunea cetitorilor asupra acestei erori.

¹¹ Macarie, partea II pag. 426 și 427.

¹² Опыт православнаго догматическаго богословія (съ историческимъ изложениемъ догматовъ) Епископа Силвестра, дра. богосл., ректора кievскои духовнои академіи, том. V. Кіевъ 1891. pag 1 și 2.

să-l despăgubească după prețuirea celui păgubit. *Pocăința internă* consistă în aceea, că el trebuie să se chinuie pe sine cu păcatele sale și aceasta muncă la câte un penitenciar devine mai mare, dacă el crede, că nu e în stare să se chinuie pe sine în mod îndestulitor cu fărădelegile sale. De aci perpetua meditare asupra sa și aceea îngândurire despre corupția și despre păcătoșia oamenilor (metodizm).

Tăria credinței o de judecă comuna respectivă, despre a cărei organizație a fost vorba mai sus. Însă aceasta a statori nu este Dumnezeu știe cât de greu. Respectivul penitenciar într'un moment, de tot pipăibil, observă influința Sătului Duh. Pe dânsul îl scutură, îl străbate ceva — și lucrul s'a sfârșit.

Dacă careva a simțit, că în chipul acesta s'a renăscut și aceasta au observat-o și alții, el atunci e deplin îndreptat înaintea lui Dumnezeu, în el nu mai este nimic vițios și mai departe nu mai poate fi vorba de păcat. El deodată devine om nou, în cari se nasc alte gândiri, alte sentimente, alte porniri, decum se nasc în alt om de rând, în el totul e curat, luminat, totul e cesc, dumnezeesc.

Aducerea aminte de un astfel de moment se înțelege, că rămâne viie în sufletul ori-cărui nazarean. Dar cum ar și putea să uite aceasta? Oare sf. ap. Pavel putut-a cândva să uite acel moment, când el înaintea zidurilor cetății Damasc din prigonitorul cel mai aprig al creștinilor a devenit fala întregii creștinătăți? Dar oare nazarenii noștri nu sunt și ei fala lumii întregi?! . . .

2. Am văzut cum e pocăința și esența ei la nazareni cei încă nebotezați. Și mai ciudat ni se prezintă lucrul în ceea ce privește „frații“ și „surorile“. Aceștia nu au preste tot trebuința de pocăință, care e botezat nazarean care e renăscut (wiedergeboren, ujaszületett), acela nu mai poate să păcătuiească, lui îi este asigurată mântuirea vecinică odată pentru totdeauna.

Însă ei parcă ar uită de tot cuvintele prea înțelese din Ioan I. 8—10: „Iară dacă vom zice, că păcat nu avem, pre noi înșine ne înșălăm și adevăr nu este intru noi. De vom mărturiși păcatele noastre, e (adecă I. Cristos) credincios este și drept, ca să ne ierte nouă păcatele și să ne curețe pre noi de toată nedreptatea. De vom zice, că nu am păcătuit, mincinos facem pre dînsul și cuvântul lui nu este intru noi“. Cel puțin dacă în fața acestora ar ajunge la convingerea, că și numai declararea de fără de păcat a unui om muritor în sine e păcat mare, căci isvoresce din o trufie nemărginită măcar să nu-i facă omul atenți la cele multe exemple din viața lor, care o vor cunoasce-o cetitori în capitlul următor:

Dar trebuie la acest loc să mai observăm, că părerea despre curățania de păcate este una dintre cele mai particulare trăsuri a tuturor sectarilor și în deosebi a pietiștilor baptiști. Ființa păcatului e în general necunoscută lor, și nu o pot cuprinde. Ei țin, că păcatul îl pot depărta cu ușurință, ei nu pot să se adâncească până la adâncimea, în care păcatul a prins rădăcini în om, ei nu știu cum s'a stricat și s'a corupt astfel omul

Ei nu voiesc să vadă, că tot omul în toată ziua are lupte crâncene cu păcatul, ce-l ispitește la tot pasul, care umblă în urma lui și-l atacă neconținut. (Evr. 12, 1). Și însuș st. Ap. Pavel mărturisește, că el încă nu e perfect (Filip. 3, 12—14) și în loc a se fali cu științtenia el să laudă întru slăbiciunile sale, întru neputințele sale (II. Cor. 11, 30). Numai sectariul strigă lunei credule în gura mare, că în el nu este păcat, că adevă el e mai sânt decât însuș sf. Ap. Pavel.

c) Despre botez

1. În lupta pentru pocăință „prietenu” sau „prietena” după mărturisirea unui „predicator”, cu care am vorbi tdespre aceasta — resimte într'un moment oare-care libertate și bucurie în suflet și e îndemnat prin dorința sufletului său să se boteze. Aceasta o împărtășește îndată „predicatorilor”, cari din partea lor împărtășesc adunării aceasta întâmplare îmbucurătoare, adevă „fraților” și „surorilor”. După aceea se începe examinarea vieții sale de până aci. Dacă a gătat cu toate păcatele și cu toate faptele rele ale sale și dacă toți sunt de părere, ca să fie primit în turma lor, îl provoacă, „predicatorii” ca în înțelesul Faptelor 10, 44—48 „să depună examen” înaintea tuturor credinciosilor, ceea-ce nu e chiar mărturisirea deschisă despre păcătoșia de până aci, ci despre aceea, că cât sunt ei de fericiți — preafericiți — că simțesc legea nouă în sufletul lor.

După aceste la provocarea făcută din partea predicatorului vine în sat fruntașul, de rând câte unul, însă dacă e mai mare numărul acestora, cari doresc să se boteze și câte doi, ba amăsurat împrejurărilor și mai mulți. „Prietinii” și „prietinele” de nou depun examenul înaintea lor. „Dacă și aceștia îi află vrednici — îi botează”. „Botezul” acesta în general se face ziua însă în teamă de vre-o pedecă din partea „contrariilor” se face și noaptea; totdeauna în apă curgătoare, precum s'a botezat și Cristos în Iordan.

Înainte de ce pleacă din „adunare” la botez cântă din „Harfa Sionului” cântarea 162:

1. Ranile lui or picurat
Ap'o bine cuvântat;
Și în cuvânt o aşăzat,
Și pe pământ o lăsat.
Și zise lumea învățat,
Și la credința îndemnați,
El cari mult o pătimit,
P'ai păcătoș o primit,
Botezații atunci zicând,
În numele Tatălui sânt.
Și în răbdarea fiului,
Și în puterea Duhului!

2. Și precum Noie a scăpat Când apa o innecat,
Așa din ceri milă cure, Aici și mântuire;
Tot păcatul se inneacă, Pe noi din moarte ne scapă,
Ne câștigă odihnă, Și ne dă fericire.
Lui Dumnezeu treb'a criade, Cum cuvântul glăsuiaste!
Botezul îi prin credință, Osânda-i prin necredință

3. Ochii credincioș văd izvor, Cari din cuvânt să străcor,
Și Melul săgeli'o vărsat Pentru a nostru păcat.
Aicia-i toată putiaria, Tatăl ne dă mântuirea,
Cari în urmă prisosit Ne dăruie Duhul sânt;
Tot păcatul ni so iertat, Nou născut și răscumpărat,
Fiii lui Dumnezeu sântem, Și viața să ajungem.

4. Alui Adam mădulare Trebă acum să piară,
Și om nou acum trebuic Curat sânt să învie.
Ăla moare prin căință, Asta învie prin credință.
La păcat a mai sluji, Nici când nu moi învoi,
Când cu Hristos m'am îngropat, Trebuă să viețuesc curat,
Și ca să mă pot câștiga Pentru împărăția ta.

Ajungând la apa, în care vine a se săvârși „botezul” „fruntașii” și aceia, cari vin a se boteză desbracă hainele lor de rând și se îmbracă în haine, cari le pot udă și se bagă în apă cel puțin până la brâu. Acum „fruntașul” cu o mână apucă pe respectivul de mâinile lui cari, le ține la piept spre rugăciune și aptecându-l într'o lature sau înderept spre apă îl cufundă numai odată, așa ca tot corpul să ajungă subț apă rostind aceste cuvinte: „Eu te botez în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh pentru iertarea păcatelor. Amin.” Apoi ics din apă, schimbă hainele și se întorc toți îndrept la „adunare”. Pe drum cântă din „Harfa Sionului” cântarea 34“.

1. Ca creștin botezat, Mântuirea tu mai dat
D'aia trăbă Isuse, A veștii ție!
Caci așa no trăi; Ș'asta o părăsi,
Ca creștin botezat, Să nu zică că îi.

2. Botezat Isuse Și cu tine îngropat,
Cum aş putea mai mult A sluji io la păcat?
Tu'ai murit ș'înviat, Întru măriria ta;
Și acum îi sântă Aici viața mea.

3. Botezat sânt d'aia Al bătrân gând să moară;
La tine s'alg când Lipsuri mă împresoară,
O Doamne ajută, Ca în mini să vadă,
Botezu tău cel sânt, Cum îi de prețuit,

4. Încă mis botezat, Isuse în moartea ta,
Și tu mai dăruit, Bindecuvântarea ta,
Tu inimă în dă, Și tu în ajută,
Ca să mă pot uita, La tine toată vremea?

5. Botezat sânt asta Las știe toată lumea,
Că nu sânt ca ei În toată iniunecimea;
Botezu mă mână, Ca prin rugăciune
Să pot stă înpotrivă. La cel rău când vine.

6. Botezat sânt acum Nici când gând să nu fie,
Care inima mea În păcat o ar țrage;
Că pofta mai mică Naș iūsa ascunsă,
Pe crucea ta o voi, Pironi Isuse.

7. Putere tu îmi dă, Până în sfârșit credință,
Cu mâna ta sântă, Mă binecuvântează!
Și atunci fericit Oi fi în casa ta,
Cândva voi ajunge A fi în casa ta.

Sosind la „adunare” fruntașul se adresează către cei botezați cu o cuvântare îndemnându-i, ca și de aci înainte să fie tari în credința și sfârșește dorindule, ca pe temeiul mărturisirii Faptelor Apostolilor (8, 14—18) și el dimpreună cu ei să facă aceea, ce la asemenea ocaziuni au făcut și apostolii lui Hristos cu aceia, cari până atunci au fost botezați numai cu apă.“

La aceste respectivii „cari sunt botezați cu apă și doresc să primească și Sfântul Duh” îngenunchează, iar ceilalți cari sunt prezenți cu mâinile la pept stau drept. După aceea „fruntașul” se roagă la Dumnezeu, mai întâiu pentru sine și pentru toți ceilalți credincioși. „ca Dumnezeu să-i facă vrednici de slujba sa” și atunci punând mâinile pe cei botezați se roagă lui Dumnezeu, ca ei să primească Duhul sfânt”. După aceasta se „cuminecă”.

(Va urma)

D I N D I E C E Z Ă

Resensul, ce-l întâmpină „Renașterea” din Caransebeș, este caracteristic pentru fruntașii inteligenți, cari au fondat, suțin și scriu în acest organ de controlă.

Cei dintâi, cari protestează cu hotărîre contra tonului și modului de a păși în public al „Renașterii” sunt Lugojenii, grupați în jurul „Drapelului”. Într'un lung articol de fond „Drapelul” condamnă „nenorocita încercare de a introduce de nou în desbaterile publicistice odiosul ton al injuriilor umflate, de care credeam, că — progresând în cultură — scăpăm cu totul”; protestează contra modului „de a trânji în publicitate afaceri de interes obștesc amestecate cu picanterii și grosolanii, cari pot plăcea numai celor însetați de scandal”.

„De aceea — scrie „Drapelul” — strigăm confrăților, cari au dat viață „Renașterii”, să pună frâu izbucnirilor pătimașe și devalvării chestiunilor mari principiale la rangul de interese și rancune personale. Să aibă încredere în bărbații probați ai acestni colț de pământ românesc, să nu pună pedeci în calea lucrărilor acestora, ci ca fii credincioși neamului și bisericii să dea mână de ajutor aceluia, cari chemați sunt să amelioreze conținutul încă plăpând și prea puțin stabilizat al vieții noastre constituționale bisericesti”. Strigatul „Drapelului” însă a sunat la oameni, cari au urechi și nu aud!

În numărul trecut al foii noastre am expus, cum preoții cercului electoral al Caransebeșului au apostrofat și au înfierat pe păcătoși și cum o deputațiune constătătoare din 6 părinți, prezetându-se Prea Sfinției Sale, i-a adus la cunoștință indignațiunea preoțimeii din nunitul cerc pentru invecitivele adresate de numita foaie Prea Sfinției Sale.

Tot acest caz s'a întâmplat și în cercul electoral al Bisericii Albe. Douăzeci și cinci de preoți în frunte cu protopopul lor și-au exprimat indignațiunea față de „Renașterea” prin următorul protest, publicat și în alte foi:

Având în vedere, că organul de publicitate nou înființat „Renașterea” într'un mod ne mai pomenit până acuma, atentează la caracterul și onestitatea celor mai vrednici dignitari bisericesti ai diecezei noastre, atacând cu *inzulle* mai ales pe Venerabilul Episcop diecezan încărunit în cinste și omenie; având în vedere, că prin *procedarea și tonul folosit de „Renașterea”* nu se înnaintează vaza și autoritatea așezămintelor noastre bisericesti, de ce mai ales în aceste timpuri critice am avea trebuință deosebită, *colegiul preoțesc al tractului Biserica Albă* întrunit astăzi în conferință plenară, *protestează* cu toată puterea cuvântului *contra modului și felului de procedare*, cu care nunitul organ de publicitate dorește nu se promoveze interesele bisericesti ci să-și realizeze scopurile particulare.

Iam, din ședința plenară a colegiului preoțesc ținută la 24 Noemvrie st. v. 1905.

Dintr'o corespondență mai lungă, primită din tractul protopresbiteral al Mehadiei, extragem următoarele:

„Preoții din tractul protopresbiteral al Mehadiei întruniți în 24 Noemvrie a. c. în conferință la sediul tractului își exprimă adâncă lor indignațiune față de invecitivele neomenoase, ce le debutează „Renașterea” din Caransebeș la adresa Prea Veneratului nostru Cap diecezan și a Stimaților săi Sfetnici; mai departe reproabă în modul cel mai hotărît tonul din cale afară insolent și rustic, ce „Renașterea” cearcă al introduce în ziaristica noastră, la tractarea cauzelor și instituțiilor noastre bisericesti, care mod de tractare — după firma noastră convingere — departe de a promovă interesele acelor instituțiuni, e mai curând propriu a submina în ochii credincioșilor vaza și autoritatea conducătorilor diecezei noastre, prestigiul și sfințenia instituțiilor noastre bisericesti, iar în ochii străinilor a ne prezentă ca pe un popor nedisciplinat, pătimaș, răzbunător și imoral; în fine își exprimă numita preoțime neclătita sa încredere și adesiune față de conducătorii diecezei noastre”:

Joi 1 Decemvrie a. c. s'a prezentat Prea Sfinției Sale Domnului Episcop o deputațiune din Iaz, care spunând scopul venirii sale la reședința episcopoească, a predat Preasfințitului următorul;

Protocol, luat în 27 Noemvrie st. v. în ședința extraordinară a sinodului parohial din comuna Jaz referitoare la scorniturile și blamele publicate în foaia „Renașterea” cu deosebire la persoana Ilustrității Sale Domnului Episcop Nicolae Popea și a celorlalți dignitari bisericesti. Sinodul parohial la propunerea d-lui primar comunal și membru sinodal Alexă Țigrîș, își exprimă indignarea față de cele publicate în foaia așa numită „Renașterea” la persoana Ilustrității Sale și a celorlalți dignitari bisericesti alegând o comisiune din

sânul sinodului parohial constatătoare din d. Alexă Țigriș, Nestor Popoviciu, Samfir Țigriș și Nestor Lucaci, ca să ducă acest protocol și să exprime încrederea și alipirea poporului față de persoana Ilustrității Sale și a celorlalți dignitari bisericești, răspingând cu indignare calumniile publicate în aceea foaie; asigurând într'una pre prea iubitul și bunul nostru Episcop Nicolae Popea de recunoștința, iubirea și alipirea fiască, ce comuna Iaz a avut-o și o va avea pe viitor din partea credicioșilor de buna credință. — Dat din ședința sinodului parohial. D. u. s. Pantilimon Domil m. p. preot — *urmează încă 29 de subscrieri.*

„Ne doare inima, că s'au aflat tocmai copii din satul nostru, cari să ne facă așa blam! — sunt cuvintele unui domn din comisiune, care ne-a rugat să publicăm acest protocol.

Cu o cale observăm, că atât Prea Sfinția Sa Domnul Episcop diecezan Nicolae Popea, cât și Prea C. Sa Părintele Protosincol Dr. Iosif T. Badescu au primit o mulțime de adrese dela preoți și mireni fruntași din dieceză și de aiurea.

Redacțiunea foii noastre încă a primit mai multe scrisori, cari înfierează pe „Renașterea“ și pe susținătorii ei. Poate, că le vom folosi la alte ocaziuni.

Varietăți

Hirotoniri. Prea Sfinția Sa Domnul Episcop diecezan, *Nicolae Popea*, a binevoit a hirotoni în zilele de 29 Noemvrie — 3 Decemvrie într'u presbiteri pe candidații de preoție: *Liviu Radu*, numit administrator parohial în Poeni, *George Costescu*, administrator parohial în Moniom, *Alexandru Dobrescu*, paroh în Bărbosu, *Nicolae Muntean*, capelan în Delinești; și într'u diacon pe *George Joandrea* învățător în Lugoji.

Părăstas. Din Foeni ni-se scrie, că Mercuri în 23 Noiembrie a. c., implinindu-se 15 ani dela moartea marelui bărbat Antonie Moesonyi de Foeni, în mausoleul familiar de acolo s'a săvârșit un părăstas pentru odihna sufletului decedatului. La acest act de pietate au participat tinerimea școlară, antistia comunală, oficianții domeniului și mult popor.

În veci amintirea lui!

Cazuri de moarte. *Nicolae Ionescu*, parohul comunei Iaz și asesor al scaunului protopresbiteral din Caransebeș după grele suferințe, împărtășit cu Sf. Taine și încunjurat de iubirea, care i-se cuvine, în etate de 65 de ani și în anul 42 al preoției a trecut la cele vecinice Joi în 1 Decemvre, la oarele 9 a. m. Rămășițele pământești s'au depus ieri, Sâmbătă, spre vecinică odihnă în cimiterul din Iaz.

— *Nicolae Bârsan*, învățător pens. din Brașov și-a predat nobilul său suflet în sfânta îngrijire a Creatorului, în etate de 44 ani, Mercuri la 30 Noemvrie a. c.

— Văduva *Vilhemina Pelican-Manoiloviciu*, o persoană bine cunoscută în societatea din Caransebeș, a reposedat Mercuri la 20 Noemvrie n. și s'a înmormântat Joi d. a.

In veci pomenirea lor!

Nouă invențiune românească. Cetim în „Economia“ din Caransebeș, că dl *Otto Țăran*, proprietar în Șipet (comitatul Timiș) a inventat un aparat, care aplicat în mașina de treerat, împedecă trecerea grăunțelor în pleavă. Iată ce scrie „Economia“ despre această invenție: Toate foile economice din Ungaria, Austria și Germania sunt pline de laude pentru aceasta noutate în mașini. După cum cetim în foile din țară ministrul a trimis pe niște profesori la Șipet, pentruca să se convingă despre aceasta și s'au minunat de ce au văzut. Ne bucurăm, că dl Țăran este Român, frate dulce cu noi, și că tocmai un Român a avut fericirea să afe așa o noutate rară, care are să aducă mult folos economilor noștri. Căci s'a aflat, că dupăce cu mașinele vechi din 1000 snopi de grâu au trecut în pleavă 57 kilograme grâu, cu mașina dlui Țăran „*numai 2 kilograme*“. Dl Țăran face prin „Economia“ propunerea salutară, ca mai mulți economi, d. e. 5, 10 sau mai mulți, să se asocieze și să cumpere câte-o mașină de treerat, pentruca și în felul acesta să-și deschidă un bogat izvor de venit. Dl Țăran se oferă să intervină fără nici o remunerațiune pe la fabrici și să exopereze, ca acestea să lifereze mașinele pe seama economilor noștri fără să solvească ceva înainte, ci abiă mai târziu când proprietarii ei vor câștigă dejă cu ea. Va să zică mașina s'ar plăti ea pe ea. De altmintrelea dl Țăran servește flecăruia gratuit cu orice informațiune. Adresa d-sale este: Șipet, Temes megye.

În editura Tipografiei și Librăriei diecezane a ieșit de sub tipar:

„Calendarial Românuului“

pe anul comun dela Christos 1906.

Prețul 50 bani (25 cr). Pe lângă partea calendaristică, însoțită de *porțe economice* și *Prevestirea timpului, etc.*, acest calendariu cuprinde *Șematismul diecezei Caransebeșului* și o **Parte literară aleasă**, din care numim piesele: *Din ale neamului nostru* (istorie), *Din timpuri apuse* (istorie), *Omul fără noroc* (poveste), *Poesii* etc. Ilustrațiuni cu text: *Mănăstirea dela Isvor*, *Piatra scrișă*, *Biserica Petrovasila*, *Iulian Ianculescu*, *Costa Tismănariu*. ș. a.

Bibliografii

La Tipografia și Librăria din Caranesbes

se află următoarele cărți ale prof. Dr. **Petru Barbu**:

Istoriele Religioase-morale, I Carte de Religieune pentru școalele populare, 30 fil.

Istoriele Biblice, II carte de Rugăciune pentru școalele populare, 30 fil.

Istoriele Bisericești, III Carte de Religieune pentru școalele populare, 30 fil.

Catehismul, IV Carte de Religieune pentru școalele populare 40 fil.

Carte de Rugăciuni și cântări bisericești, cu binecuvântarea arhierască. (Format mic, 160 pagini, broșurată 50 fil., legată dela 60 fil.—10 cor.)

Istoria sântă a Testamentului vechiu, I Carte de Religieune pentru școalele medii, 80 fil.

Istoria sântă a Testamentului nou, II Carte de Religieune pentru școalele medii, 80 fil.

Istoria Bisericească, III Carte de Religieune pentru școalele medii, 1 cor.

„**Luceafărul**“, revistă pentru literatură și artă, apare de două ori pe lună sub direcția d-lor **A. Ciura**, **O. Goga** și **O. C. Tăslăuan**, în Budapesta (IV, Molnár u. 10). Anul IV, Nr. 21 are următorul cuprins: *Răul din fire* (Ioan Slavici), *Cântec* (Zaharie Bărsan), *Rămâi* (Maria Cuțan), *Popa Tudor* (I. Agârbicean), *Glas din trecut* (Ioan Borcea), *Foi răslețe*, *Cronica*, *Dari de samă și Notițe bibliografice* etc.

Curs practic de **Geografie** pentru școalele populare, lucrat pe baza planului ministerial, în patru cercuri concentrice, de **Iuliu Vuia**, director și învățător. Cu numeroase ilustrațiuni. Editura Librăriei Ciureu, Brașov 1905.

Dr. Beke Manó. Aritmetică pentru școalele medii prelucrată de Aurel Ciortea, profesor. Editura Librăriei Ciureu, Brassó 1905. Preț 3 coroane.

Abecedar și întâia carte pentru deprinderea limbei maghiare în școalele populare. Pe baza planului ministerial de învățământ de Francisc Koós inspector școlar în pensiu și consilier regesc și Vasile Goldiș profesor gimn. în pensiu, secretariul consistorial gr. or. român din Arad. Ediția e V-a prelucrată cu ortografia nouă a Acadmiei. Brassó, Editura librăriei H. Zeidner 1905.

Studii de Istoria Bisericii Române contemporane de Nicolae Dobrescu. I Istoria Bisericii din România (1850—1895). București Tipografia „Bucareșter Tagblatt“, str. Carageorgeviciu 7—9 1905.

Licitațiune minuendă

Pentru acoperirea cu țiglă, a bisericii gr. or. rom. din comuna **Ohabamutnic** să escrie din nou licitațiune minuendă.

Prețul de exclamare este: 849 cor. 80 fil., respective — dacă materialul îl dă comuna bisericească — 180⁰ coroane.

Licitațiunea să va ținea la 4/17 Decembre 1905 la 2 oare după amiaz, în edificiul școlii confesionale din loc.

Reflectanții vor avea să depună înainte de începerea licitațiunii vadiu de 10% din prețul de exclamare, în bani gata ori în hârtii de valoare.

Specificatiunea, de spesă și măsuri, să poate vedea în fiecare zi la oficiul parohial din loc.

Să vor admite la licitațiune numai bărbați experți și cari pot dovedi, că au mai efeituit astfel de lucrări și fără proces.

Ohabamutnic din ședința comitetului parohial ținută la 21 Noemvrie 1905.

Ioan Lăpăduș

pres. com. par.

2—2 [59]

Toma Suru

not. com. par.

Concurse

Re baza ordinațiunii Venerab. Consistoriu diecezan dtdo 31 Iulie 1904 Nr. 829 B. se escrie concurs de nou pentru ocuparea postului de capelan la parohia de clasa II din **Banloc**, protopresbiteratul *Ciacovei*, pe lângă neputinciosul preot Petru Cherla cu termin de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. $\frac{1}{2}$ din sesiunea parohială constătătoare din 31 jugere 112 stânjeni □, după care are alesul să plătească dările.

2. $\frac{1}{3}$ din venitele stolare și din birul parohial uzitat.

Capelanul este îndatorat a implini toate funcțiunile preotești în și afară de biserică precum și agendele scripturistice oficioase la însărcinarea preotului neputincios și în atârănare de dânsul.

3. Conform ordinațiunii Venerab. Consistoriu diecezan dtdo 21 Octomvie 1904 Nr. 3725 B. capelanul alegând este îndatorat a implini toate funcțiunile și agendele parohiei preotului Teodor Petcu pe lângă $\frac{1}{3}$ parte din toate venitele parohiei lui având a-și plăti toate dările după a treia parte din sesiune.

Doritorii de a ocupa aces post să-și trimită recursele lor, instruate conform Regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Banloc, Oficiului protopresbiterat din Ciacova.

Totodată sunt poftiți a se prezentă în vre-o Duminecă sau sârbătoare în s. biserică spre a-și arată dexteritatea în cântare și oratorie, iar aceasta numai cu prealabila încuviințare a protopresbiterului tractual, însă nici decum în ziua de alegere.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în 30 Octomvrie 1905. 3—3 [58]

Teodor Petcu

preot și președ. com. par.

Nicolae Ion

not. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistor diecezan ddtto 17 Decembrie 1904 Nr. 4602 ex. 1904 se escrie concurs pentru ocuparea postului învățătoresc dela școala gr. or. rom. din **Macoviște**, cu termen de alegere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar în bani gata 600 cor.
2. Lemne:
 - a) pentru învățător 10 m. a 4 cor. 20 fil. 42 cor. 20 fil.
 - b) pentru școală 6 metri, 25 cor. 32 fil.
 - c) pentru adusul celor 16 metri de lemne 16 cor.
3. Cortel liber în edificiul școlii.
4. Pentru conferințele învățătoresci 10 cor.
5. Dela înmormântări, unde va fi poftit și va lua parte, cu liturgie 1 cor., fără liturgie 40 fil.

6. Folosirea intravilanului școlii de 800 st. □.

Alesul învățător are a purta cantoratul în și afară de biserică, mai departe are a purta scripturistica în comitetul și sinodul parohial și a compune socoțile bisericii și ale cultului, pentru care compunere de socoți primește o remunerațiune de 6 cor. din casa s. biserici.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați, ca suplicele de concurs adeseate comitetului par. să le subștearnă Prea On. Oficiu protopresbiteral în Iam.

Pentru servii prestare înainte de ocuparea postului din concurs, comuna bisericescă nu acoardă alesului nici un emolument afară de cele înșirate aici.

Concurenții au a se prezenta cu încunoștințarea protopresbiterului concerninte în vre-o Duminecă ori serbătoare în s. biserică, dar nici de cum în ziua alegerii.

Macoviște din ședința comitetului par. ținută la 7 Noembrie 1905. 3—3 [57]

Pavel Brinzei
paroh și preș. com. par.

Vasilie Stupariu
not. com.

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistor diecezan ddtto 8 August a. c. Nr. 1147 Sc. ex. 1905 pentru întregirea postului învățătoresc din **Berliște**, protopresbiteratul *Bisericii-Albe*, se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pe lângă următoarele emolumente:

1. Salar anual în bani gata 500 coroane.
2. Zece Hect. grâu în natură
3. Zece „ cucuruz în natură } 170 cor.
4. Pentru adunarea generală și conferințele învățătoresci 30 cor.
5. Retut pentru 16 metri de lemne pe sama învățătorului, care el are să și-le aducă 128 cor.
6. Pentru 8 metri de lemne pe sama salei de învățământ, cari rămân în îngrijirea comunei bisericesti 64 cor.
7. Pentru încălzitul salei de învățământ de fiecare elev 20 fil.
8. Pentru scripturistica 10 cor.

9. Cortel liber în edificiul școlii, cu două chili culină, cămară, celariu apoi grajd și cozină, precum și grădină de legumi.

10. 2 jugere 1400⁰ □ pământ arător și ceva fanăș extra-vilan, după care alesul învățător are a suporta toate sarcinele. Aduc venit anual 90 de cor.

11. Pentru compunerea socoților cultului și ale săutei bisericii o remunerațiune anuală de 20 cor.

Dela fiecare înmormântare unde va fi poftit 60 fil.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică și a instrui tinerimea școlară în ceremoniile bisericesti, precum și a purta scripturistica în comitetul și sinodul parohial, pentru cazul de a fi ales.

Pentru servii prestare în alte comune, nu se acoardă alesului nici un emolument înainte de a ocupa postul de învățător în Berliște.

Reflectanții la acest post sunt poftiți, ca recusele lor provăzute cu documentele prescise să le înainteze Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral al Bisericii Albe în Iam și a se prezenta în vre-o Duminecă sau serbătoare în sfânta biserică din loc, cu prealabila concesiune a protopresbiterului tractual.

Cei ce vor dovedi cunoștințe în muzică instrumentală vor fi preferiți.

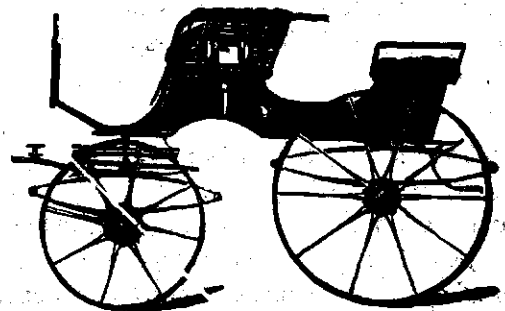
Berliște din ședința comitetului parohial ținută în 21 August 1905. 3—3 [56] *Comitetul parohial*. În conț-legere cu mine: *Filiș Adam*, protopresbiter.

Telefon comitat. 467. Anul întemeierii 1895.

Iuliu Kardos

fabricant de trăsuri

Timișoara-Fabric (Femesvár-Gyárváros),
Strda „Trei-regi“ (Dreikönigsgasse)
Nr. 14. (Casa proprie).



Mare depozit de trăsuri noi și vechi. Lu-
crări de făurit, rotărit, lacuit și șelărit,
precum și reparături se primesc cu preț

ieftin

6—12 [54]